

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΕΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

Δημήτριος Παπαρηγόπουλος

Η επιστολή

Χαρακτήρ εις πράξιν και σκηνήν μίαν

Εθνική Βιβλιοθήκη, Αθήνα

τμ. 2, τχ. 91 (1 Ιουλίου 1868), σ. 289-294

ΕΤΟΣ Γ'. ΦΥΛΛΑΔ. 91.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 1 Ἰουλίου 1868.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Ἐπιστολή (Χαρακτήρ).— Ὁ Καύνειος Ἔρωσ.
— Ποίησις.— Τὸ Ἄνθος τῆς Ἀλέξης.— Ποικίλα.

Ἡ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΧΑΡΑΚΤΗΡ

ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΚΑΙ ΣΚΗΝΗΝ ΜΙΑΝ.

ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΕΛΕΝΗ.
ΙΟΥΛΙΟΣ.

Δωμάτιον τῆς Ἑλένης· τράπεζα καὶ ἐπὶ ταύτης ἐργόχειρον ἐπὶ τοῦ κατὰ μέτωπον τοίχου ἢ εἰκῶν τοῦ Πετράρχου. Ἡ Ἑλένη ἐργάζεται καθ' ἣν στιγμήν εἰσέρχεται ὁ Ἰούλιος.

ΙΟΥΛΙΟΣ (εἰσέρχεται βιαίως).

Μὲ συγχωρεῖτε· ἀγαπῶ περιπαθέστα τὴν γείτονα ἡμῶν Ἀσπασίαν καὶ ἤλθον . . .

ΕΛΕΝΗ.

Ἀλλὰ, κύριέ μου, δὲν εἶμαι ἐγὼ ἡ Ἀσπασία.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Κάλλιστα· τὸ εἰξέρω· καὶ διὰ τοῦτο ἤλθον . . .

ΕΛΕΝΗ.

Τέλος πάντων δὲν σὰς γνωρίζω.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Δὲν μὲ γνωρίζετε; Εἶναι δυνατὸν; ἐξ οὗ ἠγάπησα τὴν Ἀσπασίαν ὁ νοῦς μου μένει πάντοτε ἠγκυροβολημένος παρ' αὐτῆ καὶ κατήντησα τοσοῦτον εὐήθης, τοσοῦτον ἀφηρημένος, ὥστε σήμερον εἶμαι διάσημος. Δεικνύοντές με λέγουσιν, — οὗτός ἐστιν ἐκεῖνος.

ΕΛΕΝΗ.

Τὸ πιστεύω, ἀλλὰ δὲν βλέπω . . .

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Φαντασθῆτε ὅτι προχθὲς ἐξέλαβον τὸν πρωθυπουργὸν ὡς ἐρωμένην μου· κλίνω λοιπὸν τὸ γόνυ ἐνώπιον αὐτοῦ, συνάπτω τὰς χεῖρας καὶ δακρύων ὀρκίζομαι πρὸς αὐτὸν αἰωνίαν πίστιν, παρακαλῶ, ἱκετεύω . . . ἕως οὗ ἐνόησα τὴν ἀπάτην μου ἰδὼν ἐκ τῆς ὀργῆς τρέμοντα τὸν μύστακα αὐτοῦ.

ΕΛΕΝΗ.

Ὅλα αὐτὰ δὲν ἀποδεικνύουσιν ὅτι εἰσθε εἰς ἐμὲ γνωστός.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Καὶ τί καλεῖτε γνωριμίαν; Τὰς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τυπικὰς σχέσεις, ὧν ἄλλοσος εἶναι στερεότυποι τινες ἐπὶ τῶν χειλέων φράσεις; Ὡραία τῶντι σχέσις ἐνεῖνη ἥτις ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ σημειῶμεν εἰς τὸ χαρτοφυλάκιον — εἰς τὸν Παῦλον χρεωστώ ἐπίσκεψιν — ὁ Δημήτριος δὲν μὲ ἀπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν — ἀπαραλλάκτως, ὅπως οἱ ἔμποροι σημειοῦσι τὰς πιστοχρεώσεις αὐτῶν. Τοιαύτην σχέσιν δὲν ἔχομεν ἀλλὰ σᾶς ἀπῆντησα πολλάκις μετὰ τῆς Ἀσπασίας, ἀνδὲν μὲ ἀπατᾶ ἡ μνήμη.

ΕΛΕΝΗ.

Ἦτις ἦρε τὴν ἀγκυραν τελευταῖον, φαίνεται, ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς Ἀσπασίας, ὅπου εἶχε προσορμισθῆ.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἄ! ἄ! Εἴμεθα ἀρχαῖοι φίλοι. Διάβολε, διάβολε — συγχωρεῖτε τὴν βλασφημίαν, ἀλλ' ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν εἶναι πλουσία εἰς τὰ θαυμαστικά, διότι οἱ Ἕλληνες δὲν βέπουσι πρὸς τοὺς θαυμασμούς — ἀλλὰ βεβαίως, βεβαιότατα εἴμεθα ἀρχαῖοι φίλοι.

ΕΛΕΝΗ.

Ἡμεῖς; παράδοξον. Ἀπατᾶσθε.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Πιθανόν' ἀλλ' ἀκούσατε. Εἶσθε φίλη τῆς Ἀσπασίας τὴν ὁποῖαν ἀγαπῶ. Ἄλλ' οἱ ποιηταὶ λέγουσιν ὅτι τὴν ἐρωμένην ἡμῶν ἐγνωρίζομεν πρὶν νὰ γεννηθῶμεν, ὅτι συνητήταμεν αὐτὴν που εἰς τὸν Κρόνον, εἰς τὸν Σεῖριον, εἰς τὸν Δία, εἰς τὴν Ἀφροδίτην, καὶ, εἰς τὴν Ἀφροδίτην. Ἄρα ἀπῆντησα καὶ τὴν φίλην τῆς ἐρωμένης μου' δηλαδὴ ὑμᾶς. ὦ! ὦ, εἴμεθα ἀρχαῖοι φίλοι.

ΕΛΕΝΗ.

Ἀρχαῖοι φίλοι; Αὐτὴ ἡ ἀρχαιότης δὲν ἤχει καλῶς εἰς τὰ ὄτα τῶν γυναικῶν.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Τὸ πιστεύω, διότι εἰς αὐτὰς οὐδὲν αἰσθημα ἠλικιοῦται. Ἀλλὰ ἔχω ἀκράδαντον πεποιθήσιν ὅτι εἴμεθα ἀρχαῖοι φίλοι. Πῶς! δὲν ἐνθυμεῖσθε;

ΕΛΕΝΗ.

Εἶσθε ἐπιτήδειος σοφιστῆς.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Δὲν ἀνεγνώσατε τὸν Πλάτωνα;

ΕΛΕΝΗ.

Αὐτὸν ὅστις ἐρρανάζετο τὰς κτήσεις κοινὰς;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἐὰν προσθέσητε καὶ τὴν οὐρὰν τῆς γνώμης αὐτῆς ἔχετε διαβολικὸν ῥητόν. Ἔστω. Αὐτὸς λοιπὸν λέγει ὅτι εἴμεθα ἀρχαῖοι φίλοι.

ΕΛΕΝΗ.

Ἀπατᾶται βεβαίως. Ἐπὶ τέλους τί ζητεῖτε;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ὀνομάζομαι . . . ἀλλὰ μὲ γνωρίζετε, εἴπομεν. Παραλείπω ὅτι οἱ ἐρασταὶ δὲν ἔχουσιν ὄνομα· εἶναι κήρυκες τῶν προτερημάτων τῆς ἐρωμένης αὐτῶν, τοσαῦτον ἀξιόπιστοι ὅσον οἱ λαχανοπῶλαι οἱ ἐκθειάζοντες τὰ λάχανα· διαφέρουσι μόνον δι' ὅ,τι οἱ λαχανοπῶλαι ἀπατῶσιν ἄλλου, καὶ αὐτοὶ ἑαυτούς. Οἱ ἐρασταὶ δὲν ἔχουσιν ἀτομικότητα, ψάλλουσι διθυράμβους, συντάττουσιν ἐπιθαλαμίους εἰς τὸν προθάλαμον εὐρισκόμενοι, συνδιαλέγονται μὲ τὰ ἄνθη, ὡς αἱ κυρία: μὲ τὰ κυνάρια των, δὲν ἔχουσι καιρὸν νὰ κτενισθῶσιν, ἐξέρχονται ἄνευ λαιμοδέτου, γράφουσι ἐπιστολὰς πρὸς τὴν ἐρωμένην καὶ ἐπιγράφουσι αὐτὰς πρὸς τὸν ἀρχιερέα, ἐναγκαλίζονται τὴν ὑπηρέτριαν αὐτῶν κατὰ λάθος, νομίζοντες ὅτι κρατοῦσιν ἐκείνην, καὶ ἀποθνήσκουσιν ἐκ πολυφαγίας ἢ αὐτοκτονοῦνται.

ΕΛΕΝΗ.

Μήπως ἐπιθυμεῖτε ν' αὐτοκτονηθῆτε καὶ ἤλθετε διὰ νὰ σᾶς ἀποτρέψω;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἐγώ; Ὁχι, βεβαίως· δὲν εἶναι πολὺ τερπνὴ ἡ μετάβασις ἀπὸ τοῦ ἄκρου αἰσθήματος εἰς ἄκραν ἀναισθησίαν. Ὁμολογῶ ὅτι φοβοῦμαι τὸν θάνατον, κυρία μου, ὁ ἀθλιώτερος βίος εἶναι προτιμότερος τῆς φοβερᾶς καὶ καταπληκτικῆς ὕψεως

τοῦ θανάτου· τὸ στενὸν κελλίον ἐν τῷ ὀποίῳ μεταβάλλεται ἡσυχῶς ἢ θερμότης, ἢ ζωηρότης, ἢ κίνησις, ἢ ζωὴ ἡμῶν εἰς δράκα σποδοῦ μὲ προξενεῖ φρίκην. Καὶ ποῦ θὰ ὑπάγωμεν ἔπειτα; εἰς τὸν Θεὸν ἢ εἰς τὸν διάβολον; εἰς τὸ μηδὲν ἢ διὰ τῆς μετεμψυχώσεως θὰ ἔρπωμεν αἴφνης ὡς ὄφεις συρίζοντες εἰς τοὺς δρυμοὺς καὶ τὰ δάση; Ὅταν ἡ ἀθυμία μου ὑπερχειλίσῃ ἔχω ἀσφαλὲς φάρμακον καὶ θεραπεύω αὐτὴν ῥιζηδόν.

ΕΛΕΝΗ.

Πολύτιμον φάρμακον· ἐπεθύμουν νὰ τὸ ἐγνώριζον.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἐξάγω ἓνα ἐκ τῶν ὀδόντων μου. Τὸ μετεχειρίσθην δις μέχρι τοῦδε. Ἄντι νὰ ῥοφήσω δηλητήριον πικρὸν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διευθύνομαι εἰς ἓνα ὀδοντοῖατρόν· ὀδοντοῖατρός καλεῖται ὁ ἀποσπῶν τοὺς ὀδόντας, καθὼς ἱατρός ὁ ἀποσπῶν τὴν ψυχὴν. Εἰσέρχομαι εἰς τὸ δωμάτιον αὐτοῦ, ὅπου ὑπάρχουσι λαβίδες, ψαλίδες, ὀδοντάγραι, φιάλαι, φιαλίδια· τὸν παρακαλῶ νὰ μὲ ἀποσπάσῃ ἓνα· ὁ ὀδοντοῖατρός ἔρωτᾷ ποῖον· τὸν λέγω νὰ μαντεύσῃ καὶ ἐκεῖνος μὲ ἀποσπᾷ τὸν ὑγιέστερον· αἰσθάνομαι μικρὸν πόνον, τρέχει ὀλίγον αἷμα καὶ ἀναχωρῶ φαιδρότατος.

ΕΛΕΝΗ.

Μήπως εἴσθε καὶ σήμερον ἄθυμος καὶ μ' ἐκλαμβάνετε δι' ὀδοντοῖατρόν;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ὅχι· ἀκούσατε· ἀγαπῶ λοιπὸν τὴν Ἀσπασίαν· ἀλλ' ὁ ἔρωσ εἶναι παράδοξος θεός· μεταβάλλει τὸν ἄνθρωπον εἰς μεγαλοφυᾶ βλάκα· πῶς συμβιβάζεται τοῦτο, ἐρωτήσατε τὸν Πετράρχην (δεικνύει τὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκόνα) τὸν ὅποιον αἱ γυναῖκες λατρεύουσιν ὡς Μεσίαν τοῦ ἔρωτος. Ἡ πρὸς τὴν Ἀσπασίαν ἀγάπη μὲ ἀπεβλάκωσεν· ἐπεθύμουν νὰ ἐκφράσω εἰς αὐτὴν τὰ πελάγη τῶν αἰσθημάτων μου, τὰς ἀβύσσους τῆς συμπαιθείας, τοὺς ὠκεανούς τῆς πίστεως καὶ πάντα ὅσα λέγουσιν οἱ ἐμβρόντητοι ἔρασταί. . . .

ΕΛΕΝΗ.

Δι' ἀπορίαν τῆς ἀληθείας; . . .

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἐν τῇ ἐξάψει τοῦ πάθους, ἀλλὰ φοβοῦμαι νὰ τὴν συναντήσω, μὴ ἐκ τῆς παραζάλης λαλήσω πρὸς αὐτὴν περὶ γραμματικῆς.

ΕΛΕΝΗ.

Ἐκλαμβάνετε αὐτὴν ὡς τεμάχιον τοῦ Θουκυδίδου;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ὅχι· ὁ πρὸς αὐτὴν θαυμασμός μου. . .

ΕΛΕΝΗ.

Καὶ τὰ λοιπὰ· γνωρίζω τὰ ἀκόλουθα· Διατί λοιπὸν δὲν τὴν γράφετε;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Διατί; τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀπλούστατον. Τί θὰ γράψω πρὸς αὐτήν; Ὅτι ὅλοι οἱ ἔρασταί. Ἡ ἐπιστολὴ μου θὰ περιέχεται ὀλόκληρος εἰς ὅλα τὰ μυθιστορήματα τοῦ κόσμου· θὰ νομίσῃ λοιπὸν ὅτι ἀντέγραψα αὐτὴν ἀπὸ τὴν Σάνδ ἢ τὸν Ρουσῶ· θὰ μ' ἐκλάβῃ ἀντιγραφέα ἐνῶ ὁ ἔρωσ μου εἶναι λίαν πρωτότυπος· εἶναι ὁ πρῶτος ἔρωσ, κυρία μου.

ΕΛΕΝΗ.

Σεῖς οἱ ἄνδρες ὁμοιάζετε τὰς παρθένους τοῦ Μωαμεθανικοῦ παραδείσου, αἵτινες ἀνανεοῦμεναι εὐρίσκονται πάντοτε εἰς τὴν πρώτην νύκτα τοῦ γάμου των.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ὅμνύω. . .

ΕΛΕΝΗ.

Εἶναι περιττόν· ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ εἰς τί δύναμαι νὰ σᾶς χρησιμεύσω.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Εἰς πολλά· καθήσατε, παρακαλῶ, ἐκεῖ (ἢ Ἐλένη κάθηται ἐπὶ ἀνακλίντρου) στηρίξατε τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν παλάμην· ἡ κεφαλὴ ὀλίγον ἀνεστραμμένη, τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανόν, ἢ δεξιὰ χεῖρ ἐλευθέρα, ἢ ἀριστερὰ κρατεῖ τὰς ποιητικὰς μελέτας τοῦ Δαμαρτίνου. Δὲν ἔχω τὸ βιβλίον·

ἔστω· ἰδοὺ μίᾳ σύνοψις. Λεῖπει ἐν μει-
διάμα.

ΕΛΕΝΗ.

Ὡ! αὐτὸ ἔρχεται χωρὶς νὰ τὸ ζητήσετε.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἐν μειδιάμα ἐλεγειακόν, δυνάμενον νὰ
δώσῃ ἀφορμὴν εἰς συγγραφὴν ἔπους ὀλο-
κλήρου ἐκ δέκα χιλιάδων στίχων. Κάλ-
λιστα· εὖγε. Τώρα θὰ ἐκφράσω εἰς ὑμᾶς
ἀντὶ τῆς Ἀσπασίας τὸν πύρινον ἔρωτά
μου . . . (στρέφεται παρατηρῶν πέριξ).

ΕΛΕΝΗ.

Τί ζητεῖτε ;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Μίαν παρομοίωσιν· ἀλλὰ ματαίως ἔσω.
Εἰς τὴν πρώτην εὐκαιρίαν θὰ ἐπαναλάβετε
εἰς τὴν φίλην ὑμῶν τὸν διάλογον καὶ οὕτω
θὰ ἔχη πᾶσαν τὴν παρουσίαν τοῦ πνεύ-
ματος. Μὴ σαλεύετε . . . ἀλλὰ γνωρίζετε
ὅτι εἴσθε ὑπὲρ τὸ δέον ἐρυθρά ;

ΕΛΕΝΗ.

Καὶ σεῖς· περίεργον.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Καὶ ἐγώ ; Δυστυχία ! Ἐπρεπε νὰ εἶμαι
κάτωχος ὡς ἐραστής. Προσοχὴ λοιπόν.
Ἐἴσθε ἐπιστολὴ ζῶσα. Ἡδὴ γονατίζω ὀρ-
κίζόμενος πρὸ πάντων αἰωνίαν πίστιν. Τὸ
στέμμα τοῦ ἔρωτος εἶναι ἡ πίστις. Ἀλλ'
αὕτη ἄνευ τῶν ἔργων εἶναι γράμμα νεκρὸν.
Ἐπειτα θαυμάζω τοὺς γλαυκοὺς αὐτοὺς
ὀφθαλμούς.

ΕΛΕΝΗ.

Ἀλλ' ἡ Ἀσπασία ἔχει καστανοὺς.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἀληθῶς ; Καὶ ἐγὼ ἀπεχθάνομαι τὸ
νόθον τοῦτο χρῶμα. Βλέπετε ὅτι ὁ ἔρωσ
εἶναι κατ' ἐξοχὴν μύωψ. Πρὸς τούτοις
πάσχω καὶ ἄλλο δυστύχημα κοινὸν πρὸς
τοὺς ὁμοιοπαθεῖς μου. Ὅταν εἶμαι πλη-
σίον τῆς Ἀσπασίας πάλιν δὲν τὴν βλέπω,
ἀλλ' ἀναπολωὶ αὐτήν. Παροῦσαν ἢ ἀποῦ-
σαν ἔχω μὲν αὐτὴν ἐνώπιόν μου πάντοτε,
ἀλλ' ὡς φάσμα, ὡς ὄνειρον, ὅπως πλάττει
αὐτὴν ἡ καρδιά μου. Καὶ τὴν πλάττει
διάφορον τῆς πραγματικότητος. Διὰ τοῦ-

το προχθὲς ἐνηγκαλίσθην γυναῖκα ἣτις
ὠμοίαζε πολὺ μὲ τὸ ἰδανικόν μου. Ἀλλ'
εἶχε καὶ διαφορὰν μεγίστην· δὲν ἐλέγετο
Ἀσπασία. Διότι προσέχω πολὺ εἰς τὴ
κεφάλαιον τῶν ὀνομάτων· ὅσον γλυκύ-
τερον εἶναι τόσον εὐχερέστερον παρουσιά-
ζεται εἰς τὴν μνήμην. Τὸ ὄνομα εἶναι
ἐσθῆς· εἶναι ἐν καλλώπισμα περισσώτερον.
Πόσοι ἥρωες ἐλησμονήθησαν διότι δὲν ἔ-
φερον εὖηχον ὄνομα ! Δι' αὐτὸ οἱ Πέρσαι
ἐνίκηθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Τιμοῦρ-
λέγχ ἐγένετο Ταμερλάνος καὶ οὕτως ἐσώ-
θη ἀπὸ τῆς λήθης. Τίς ποιητὴς δύναται
νὰ ψάλλῃ τὸν Γκεγκισχάν, καὶ τίς ἀνὴρ
δὲν θὰ στρέψῃ τὰ νῶτα εἰς κόρην ὀνομα-
ζομένην Πηγὴν ; Ἐκοιμήθητε ;

ΕΛΕΝΗ.

Ὅχι, κύριε· ἐξακολουθεῖτε.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Δὲν ὀνομάζεσθε Ἐλένη ;

ΕΛΕΝΗ.

Μάλιστα.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἐλένη ! ὄνομα γλυκὺ· ὦ ! ἂν ἤρπαζον
ὑμᾶς θὰ ἤμην πρόθυμος νὰ ἐπιχειρήσω Τρω-
ϊκὸν πόλεμον καὶ ἄς διήρκει εἴκοσιν ἔτη.

ΕΛΕΝΗ.

Τὸ πιστεύω, ἀφοῦ τοσοῦτον κινδυνεύει
νὰ διαρκέσῃ ἡ ἐξομολόγησις· ὥστε ὅταν
ἐγὼ, ἦν μετεποιήσατε εἰς ἐπιστολήν, με-
τακομίσω αὐτὴν εἰς τὴν Ἀσπασίαν θὰ
εἴσθε γέρον καὶ οἱ γέροντες ἐρασταὶ τί-
θενται εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς καρδίας.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἐξακολουθῶ θαυμάζων τοὺς ὠραίους
ξανθοὺς βοστρύχους ὑμῶν.

ΕΛΕΝΗ.

Ἄλλ' ἡ Ἀσπασία ἔχει μαύρην κόμην.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Τρόντι ; μὲ παρέσυρον αἱ χρυσαὶ αὐταὶ
τρίχες. Γνωρίζετε πόσον τὸ ἀπὸν νικᾶ-
ται ὑπὸ τοῦ παρόντος. Καὶ ὁμολογῆ-
σατε ὅτι ἡ μαύρη κόμη δὲν εἶναι καλή.
Λέγομεν, μαύρη καρδιά, μαύρη νύξ, μαύρη

πράξεις διὰ νὰ ἐκφράσωμέν τι φρικῶδες· πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ θαυμάζωμεν τὴν μαύρον κόμην. "Αχ! "Αχ! πῶς πάλλει ἡ καρδία μου.

ΕΛΕΝΗ.

Θέλετε ποτήριον ὕδατος;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Μὴ σαλεύετε· ὄχι· ὄχι· εἶναι παλμοὶ ἔρωτος. Ἴδου ἐγὼ ἔτοιμος ν' ἀναφωνήσω·

Μετὰ σοῦ ὑπὸ καλύβην ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐρήμου·
Μολονότι νομίζω ὅτι εἰς ἔρημον τόπον ἡ καλύβη εἶναι περιττή.

ΕΛΕΝΗ.

Κύριε!

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Διατάξατε.

ΕΛΕΝΗ.

Παρακαλῶ· ἀπέκαμα εἰς τὴν στάσιν αὐτήν· μὴ θέτετε εἰς ἐκάστην περίοδον ἔπεται συνέχεια.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Βεβαίως ἐπορτίμων ἡ τελεία ἐκάστης περιόδου νὰ ἦτο ἐν φίλημα· ἀλλὰ θὰ εἶμαι συντομώτερος. Ἡ συντομία εἶναι τὸ μέγιστον τῶν προτερημάτων· διὰ τοῦτο ὁ βίος εἶναι γλυκὺς καὶ ἡ τέχνη ἐπίπονος. Ἡ συντομία εἶναι τὸ ἄλλας εἰς ὅλα καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰ ἀνάλατα ἔργα. Τί εἶναι τὸ ἀτύμπλοιο καὶ ὁ σιδηρόδρομος; Τί εἶναι ὁ τηλεγράφος; Συντομία· καὶ αἱ βαθύτεραι ἡδοναὶ εἶναι λίαν σύντομοι.

ΕΛΕΝΗ.

'Αλλ' ὄχι καὶ ὁ περὶ συντομίας λόγος.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Πλησιάζω νὰ τελειώσω τὸ προοίμιον.

ΕΛΕΝΗ.

'Αλλοίμονον! εἰς τὸ προοίμιον ἀκόμη εὐρισκόμεθα;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἐννοεῖται· πρόκειται περὶ ἔρωτος καὶ γνωρίζετε ὅτι μετὰ τὸ προοίμιον ἔρχεται ἀμέσως ὁ ἐπίλογος καὶ αὐτὸς εἶναι βραχύτατος. Ὠρκίσθην αἰωνίαν τὴν πίστιν; Αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερον. Τί λευκὴ

ἐπιδερμὶς! Ὁ Πλάτων λέγει· φιλεῖτε τὸ κάλλος.

(Ἀσπάζεται τὴν χεῖρά της).

ΕΛΕΝΗ.

'Αλλὰ, κύριε ἔραστά, ἡ Ἀσπασία εἶναι μελαγχροινή. Ἐπειτα δι' ἀντιπροσώπων δὲν πέμπουσι φιλήματα.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Πῶς δὲν πέμπουσι· σήμερον μάλιστα νυμφεύονται καὶ δι' ἀντιπροσώπων, ὅπως ἄλλοτε οἱ βασιλεῖς.

ΕΛΕΝΗ.

'Επὶ τέλους...

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ὠρκίσθην αἰωνίαν πίστιν; "Α! ναι· ἐλησμόνησα. Λιτρεύω τὸ μικρὸν αὐτὸ ἀνάστημα· οἱ ποιηταὶ ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον παραβάλλουσι τὴν γυναῖκα μὲ κισσὸν καὶ τὸν ἄνδρα μὲ κορμὸν δένδρου· φαντασθῆτε τί ἀηδὲς πρᾶγμα ἂν ὁ κισσὸς ἦναι δένδρον μεγαλοπρεπέστερον τοῦ ἀνδρός. Βδελύττομαι τὰ ὑψηλὰ ἀναστήματα καὶ διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν εἶναι κανονικὰ καὶ διότι δὲν εἶναι εὐμεταχείριστα.

ΕΛΕΝΗ.

'Αλλ' ἡ Ἀσπασία εἶναι ὑψηλὴ, ἔχει μεγαλοπρεπὲς ἀνάστημα.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Παράδοξον! Ἀλλὰ δὲν σημαίνει· ὅταν κάθηται εἶναι μικρὸν. Καὶ ἔπειτα φαντασθῆτε ὑψηλὸν καὶ παχὺ, πολὺ παχὺ σῶμα, ἐλέφαντα δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἡ προσοκίς μόνον λείπει. Δὲν ἀνέχομαι ταύτην γυναῖκα· ἐν ὄροις, τὸ ὅποιον περιπατεῖ, λαλεῖ καὶ χαριεντίζεται. Συμφωνεῖτε;

ΕΛΕΝΗ.

Ποσῶς· διότι ἡ Ἀσπασία ἔχει ἡδυπαθῆ εὐτραφίαν.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

'Αλλὰ μὲ διακόπτετε πάντοτε καὶ δὲν θὰ τελειώσω ποτὲ κατ'αὐτὸν τὸν τρόπον.

(Περικεράζεται ἐπὶ μακρὴν τὴν ἑλένην).

ΕΛΕΝΗ.

Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον ;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἄμεσως τελειῶν' ἀλλὰ βλέπω ὅτι ζω-
γραφίζω ἄλλην ἀντ' ἄλλης.

ΕΛΕΝΗ.

Αὐτὸ συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς
τοὺς ζωγράφους.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Γνωρίζετε καλῶς τὴν Ἀσπασίαν ;

ΕΛΕΝΗ.

Ναί.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Εἶναι ἀξία ἀγάπης ;

ΕΛΕΝΗ.

Εἶναι λατρείας ἀξία.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἡ φράσις μὲ φαίνεται ὑπερβολικὴ. Τὸ
βέβαιον εἶναι ὅτι εἶσθε χαριστάτη.

ΕΛΕΝΗ.

Αὐτὸ ἀναφέρεται εἰς ἐμὲ ἢ εἰς τὴν Ἀ-
σπασίαν ;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Εἰς ὑμᾶς. Τὸ ἀπὸν νικᾶται ὑπὸ τοῦ
παρόντος· τὸ φῶς ἀποδιώκει τὸ σκότος.
Μόνον οἱ ποιηταὶ στρέφονται αἰωνίως πρὸς
τὸ παρελθόν.

ΕΛΕΝΗ.

Διὰ τοῦτο οὐδέποτε προχωροῦσιν· εἶναι
αἰωνίως βρέφη τὰ ὅποια πρέπει νὰ τρέ-
φωνται μὲ ζάκχαριν.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ὁ ἀσπασμὸς εἶναι γλυκύτερος καὶ μά-
λιστα ἐπιτιθέμενος εἰς τόσον ὠραία χεῖλη.

ΕΛΕΝΗ.

Αὐτὸ πάλιν ἀναφέρεται εἰς ἐμὲ ἢ εἰς
τὴν Ἀσπασίαν ;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Εἰς ὑμᾶς. Καὶ παρακαλῶ, ἀφοῦ ἐζω-

γράφισα τὴν Ἑλένην ἀντὶ τῆς Ἀσπασίας,
κρατήσατε τὴν εἰκόνα.

ΕΛΕΝΗ.

Καὶ τὴν ἐξομολόγησιν ;

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Καὶ αὐτήν. Ἡ ζῶσα ἐπιστολὴ ἀποβαί-
νει περιττή.

ΕΛΕΝΗ.

Χὰ, χὰ ! τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀστεϊότατον.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Νομίζετε ; ἐξ ἐναντίας· εἶναι λίαν
σπουδαῖον. Λοιπὸν συναινεῖτε ;

ΕΛΕΝΗ.

Ναί ! ἀλλ' ὑπὸ ἓνα ὄρον.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ποῖον.

ΕΛΕΝΗ.

Μὲ ἤρεσεν ἡ μέθοδος καὶ ἐπιθυμῶ νὰ
λάβω τὸν ὄρκον τῆς πίστεως διὰ τῆς Ἀ-
σπασίας. (κατ' ἰδίαν) Ἴσως καὶ τότε πάλιν
τὸ ἀπὸν νικηθῆ ὑπὸ τοῦ παρόντος.

Δ. ΠΑΠΗΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ